

Ерстенюк Тарас
аспірант кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна
Taras Ersteniuk
Post-graduate student of Economics and Finance Department
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕГРАЦІЇ ДЕРЖАВИ, БІЗНЕСУ, НАУКИ ТА ОСВІТИ FEATURES OF THE STATE, BUSINESS, SCIENCE AND EDUCATION INTEGRATION

Однією із спільних стратегічних цілей держави, бізнесу, науки та освіти є розвиток суспільства, проте різними, а іноді навіть протилежними, є тактичні цілі у кожній з цих сторін. Актуальним завданням сьогодні є збалансування їх інтересів, а також збалансування інтересів учасників трикутника «бізнес – влада – працівники». Системою соціально-трудова і виробничих відносин, яка знайшла широке визнання та увійшла в практику багатьох країн з ринковою економікою, є трипартизм – принцип і практика тристоронніх консультацій з метою вироблення компромісного тристоронньої угоди профспілок, підприємців та представників держави в особі урядових організацій.

Трипартизм – це тип партнерства або альянсу в трудовому житті. Метою альянсу є сприяння співпраці між соціальними партнерами на національному рівні та на робочому місці. Замість того, щоб розглядати трудові відносини лише як безперервну взаємодію з конкурентною орієнтацією, боротьбою за владу та конфліктами, їх також можна розглядати як баланс сил, коли кожен партнер щось дає, щоб щось отримати. Це його найбільша сила і цілком може бути корінням його здатності долати політичні, економічні, культурні та історичні відмінності [1].

Результатом бажання всіх учасників економічної діяльності в країні набути додаткової стійкості, захистити свої соціальні, політичні та корпоративні інтереси стало створення багатьох асоціацій, спілок, інших громадських об'єднань підприємців.

Бізнес-асоціації – це організації, що займаються просуванням ділових інтересів своїх членів. Розвиток ринку зумовлюється розширенням бізнес-асоціації та послуг, які вони надають своїм учасникам. І однією із поширеніших стає залучення закладів вищої освіти до посилення кадрового потенціалу членів асоціації, що, в результаті, відображається на якості сторони в трипартиїних відносинах.

Основним фактором підвищення конкурентоспроможності національної та регіональних економік є швидке зростання науково-технічного прогресу, що визначив інноваційний шлях розвитку суб'єктів господарювання в межах економічної територіальної системи, зокрема: держави, регіону, галузі, підприємства. Така зміна визначає потребу в інноваційних перетвореннях, починаючи з мікро-, мезо- та макрорівнів [2].

Ефективний соціальний діалог між урядами, організаціями роботодавців і працівників, а також здорові виробничі відносини є засобом сприяння соціальній справедливості, інклюзивному економічному зростанню, покращенню заробітної плати й умов праці та стійким підприємствам. Будучи інструментами належного управління на всіх рівнях – від місцевого до глобального, вони сприяють створенню сприятливого середовища для реалізації гідної праці для всіх [3].

Сьогодні неможливо уявити світ без взаємодії між закладами освіти і науки та бізнесом, де дискусії про співпрацю з бізнесом більше не стосуються того, чи потрібна кооперація, а радше як найкраще взаємодіяти на благо всіх зацікавлених сторін [4].

У сучасних реаліях необхідно створити середовище, де підготовка студентів є не лише теоретичною, науковці досліджують практичні ситуації, підприємці мають вигоди від знань своїх працівників, а держава отримує податкові надходження, розвиток галузей народного господарства, не дарма фінансуючи освіту та науку.

Перелік використаних джерел:

1. Hilsen A. I. Balancing Power – The Give and Take of Tripartism in Transition Economies, The Paradox In Partnership: The Role of Conflict in Partnership Building. Bentham Science Publisher, № 1 (24). 2011. DOI: <https://doi.org/10.2174/978160805211011101010024>.
2. Безпалый Р. В. Тенденції розвитку цифрових фінансових технологій: глобальний вимір та українська практика. Економічна наука. Інвестиції: практика та досвід. № 11. 2021. С. 42-47.
3. International Labour Organization. Social dialogue and tripartism. URL: <https://www.ilo.org/global/topics/workers-and-employers-organizations-tripartism-and-social-dialogue/lang--en/index.htm>.
4. The future of education and skills: Education 2030. The Secretary-General of the OECD. 2018. URL: [https://www.oecd.org/education/2030/E2030%20Position%20Paper%20\(05.04.2018\).pdf](https://www.oecd.org/education/2030/E2030%20Position%20Paper%20(05.04.2018).pdf).

УДК 339.5

Кропива Денис

аспірант кафедри економіки та фінансів

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

м. Тернопіль, Україна

Науковий керівник: Крамар Ірина

доктор економічних наук, доцент

професор кафедри економіки та фінансів

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

м. Тернопіль, Україна

Denys Kropyva

Post-graduate student of Economics and Finance Department

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Ternopil, Ukraine

Scientific supervisor: Iryna Kramar

Doctor of Sciences (Economics), Associate Professor

Professor of the Department of Economics and Finance

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Ternopil, Ukraine

ЕКСПОРТНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ EXPORT ACTIVITIES OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION

Експортна діяльність є одним із пріоритетів розвитку національної економіки. Повномасштабна війна росії внесла суттєві зміни як на діяльність вітчизняних підприємств на внутрішньому ринку, так тих, що працюють на експорт.

За даними Міністерства економіки України [1] у вересні обсяг українського експорту у грошовому еквіваленті виріс більше, ніж на 23% в порівнянні з серпнем цього ж року і є найкращим показником за вісім місяців повномасштабної війни. Окрім того, позитивну динаміку показало сальдо торговельного балансу, завдяки тому, що й обсяг експорту зріс і в кількісному еквіваленті. У структуру українського експорту найбільшу частку займала